

Fulladozik a kukorica, rohad a hagyma

Belvíz és gúzüegér pusztít

Belvíz tizedeli a napraforgót Klárafalva és Kübekháza határában

Fotó: Gyenes Kálmán

Hatszáz-hétszáz millió forint kárt okozott Csongrád megye mezőgazdaságában az augusztusi eső. A termőterület közel két százalékán áll a víz. Legalább két hét szárazabb időszak kellene ahhoz, hogy a mezőgazdasági munkákban behozzák a lemaradást.

A belvíz idén nemcsak tavasszal, hanem augusztusban is támadt: Csongrád megyében akkor 20-40 ezer, most 3-4 ezer hektárból lett növényekkel tüzdel tó. A termőterület közel két százalékán 600-700 millió forint kárt okozott a szokatlanul sok augusztusi eső – becsülte meg a pusztítás mértékét Szakáll Sándor, a megyei földművelésügyi hivatal helyettes vezetője.

Általában legfeljebb 49 milliméter csapadékot mérünk augusztusban, idén azonban 100-160 milliméter esőt kellett volna befogadnia a talajnak – magyarázta Kófalvi István. Az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság műszaki ügye-

tese elismerte, hogy a kettős funkciójú, mert öntözésre és vízelvezetésre egyaránt használható csatornahálózat állapota változó, s ez is hozzájárul ahhoz, hogy egyes parcellákat idén már másodszor sújt a belvíz.

A víztől csicsogó földben a gumós vagy hagymás növények elrohadtak, a napraforgót és a kukoricát pedig megbetegíti a nedvesség – adott gyorsjelentést Bíró Jenő. A Kiszízi 2000 Mezőgazdasági Rt. növénytermesztési ágazatvezetője elmesélte, hogy most a szárazabb „kinyúvelésének, rendre rónára pakolásának, majd csépelésének” lenne itt az ideje, ehelyett a beért termés rohad, vagy már csírázni kezdett a sok esőtől. A cukorrépa meg annyira megszívja magát vízzel, hogy eltűnik belőle a cukor, pedig a jövő hónap elején már elkezdődne betakarítása. Fábánban 400-450 hektáron áll a víz, 75-78 millió is lehet a kár.

A napraforgó szártöbetséget kaphat, a tá-

nyérok megteltek vízzel. A kárt úgy mérsékli a Hód-Mezőgazda Rt., hogy érésgyorsító vegyszerrel igyekszik megmenteni a termést – hallottuk Hatala Mihály termelési vezető-igazgató-helyettesétől. Az augusztusban ott lehullott 120-160 milliméter eső a napraforgónál 20-25, a kukoricánál 10-15 százalékos hozamcsökkenést okozhat. A belvízkárt növeli a most elszaporodott pocok- és gúzüegérhad, ugyanis egyetlen szapora rágcsáló akár 50-60 kiló kukoricát is ellop a földekről és főlhalmoz a vackában.

– Mindenben akadályoz a belvíz – jelentette ki Seres Gyula, a Makói Kossuth Tsz. elnöke. – A hagyma betakarítása helyett a víz elvezetésével kell foglalkoznunk, de szeptemberben már elő kellene készítenünk a talajt a jövő évi búzának, amit annak a kukoricának a helyére kéne vetni, amit addig be se tudunk takarítani, mert még harsogó zöld, vagy a vízben fulladozik.

Ú. I.

Panel-program

PANEK SÁNDOR

Magyarországon ma mintegy kétfélmillió ember él lakótelepi környezetben, jórészt 30 évesnél idősebb házban. Már a rendszerváltozás időszakában látni lehetett, hogy ez a romló komfortú lakástömeg lassan olyan problémává válik, amelynek társadalompolitikai következményei lehetnek. Elvégre hogyan lehet jövőjében bízó adófizető valaki, akinek családja vácsora közben csak sorban tud ülni az ablak előtt, akinek lakásában megszokott a csótányjárás, nyáron is távfűtést kell fizetnie, és befúj a szél a konyhaablakán. Kétfélmillió ember gondja akkora mértékű, hogy azt a politika nem hagyhatja figyelmen kívül: a ciklusokon átnyúló programokban eddig mintegy 8500 lakás felújítását támogatta az állam. A Széchenyi-terv után a Medgyessy-kormány is meghirdette panelprogramját, 2004-ben ugyan elvitte egy megszorító csomag az erre címzett állami pénzt, de a választások közeledtével a 2 milliárd előkerült a 2005-ös költségvetésben, sőt a Gyurcsány-kormány további 6 milliárdot szavazott meg a következő ciklusra átnyúló 2006-os évre.

A lakótelepi környezetünkkel elégedetlen emberek számára most ismét komoly lehetőség nyílt arra, hogy ha a panelek építészeti sablonjain nem is, de épületük, életük minőségén javítsanak. Az egyenlő részben állami, önkormányzati és önerős finanszírozású felújításokra szóló pályázaton Szegeden már 74 lakótelepi társasház adta be jelentkezését. A Panel Plusz program azt is lehetővé teszi, hogy olyan lakók is vállalhassák a felújítás önjelét, akik egy banki hitellel a költség révén tizenöt éven át havonta legalább 2900 forintot tudnak törleszteni.

De még a következő ciklusra átígért költségvetési pénz is csak annyira elegendő, hogy az ország majdnem 800 ezer lakótelepi lakásából legfeljebb 20 ezret lehet felújítani. A panelegyek problémája előre láthatóan még éveken át a szavazatokra érzékeny bal- és jobboldali ráigérések függvénye lesz, és idővel számolni kell azzal is, hogy a hitelfelvelel miatti eladósodás növekszik. Ennél is messzebb mutató gond az, hogy a legrosszabb állapotú házakban jellemzően olyanok laknak, akiknek még a kedvező kamatozású kölcsön felvétele is nehéz, és így a mostani program csak a panelfelújítások legkönnyebben elérhető sikereit célozza meg. Ugyancsak politikai számítás áll amögött, hogy a korábban egyenkénti lakásokra igénybe vehető állami támogatást olyan rendszer váltotta fel, amely egyenlőtlen helyzetbe hozza a kistelepüléseken vagy külső kerületekben, nem társasházban lakó embereket, akikre nem költ az állam, hogy kedvező hitellel felújításba kezdjenek. Rossz állapotú lakásokban a lakótelepeken kívül is élnek emberek, de balszerencsésükre róluk nem feltételezi senki, hogy azonos szavazótáborba tartoznának...

Egymilliárdos beruházás kezdődik a héten Mártélyon

Az ÁSZ nem csatornázna

Mártélyon elkezdődik a héten az Ökotám alapítvány közreműködésével a csatornaépítés, amit az Állami Számvevőszék a jogtalanul igénybevett közművelési támogatás miatt leállítana. Balogh Jánosné polgármester nem tart attól, hogy leállítják a beruházást.

Korábban beszámoltunk arról, milyen vita robbant ki az egymilliárd forintos szennyvízcsatorna-építés kapcsán Mártélyon. Balogh Jánosné akkor azt hangsúlyozta: bonyolult, de kockázatmentes a konstrukció. A polgármester elmondta: az Ökotám 2000 pénzügyi támogatási rendszer az állami támogatásból kimaradt önkormányzatok számára képes forrást biztosítani a csatornaépítéshez. A kisebb települések ugyanis 2015-ig nem számíthatnak állami forrásokra. A mintegy négyszáz mártélyi ingatlan tulajdonos szerződésben vállalta, hogy a lakás-előtakarékossági számlákon gyűjtött pénz után visszaigényelhető 15 százalékos állami támogatást átutalja az Ökotám alapítványnak.

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) harminc településen vizsgálta az Ökotám alapítvány közreműködésével megvalósított csatornafejlesztést. Mártélyon nem vizsgálódtak. Az ÁSZ megállapította, hogy huszonegy önkormányzat – köztük a csongrádi és a felgyői – jogtalanul vett fel tavaly mintegy ötmilliárd forint víziközmű-fejlesztési támogatást. A vizsgálat kilenc polgármester és nyolc jegyző felelősségét

MEGLEPŐDTEK FELGYŐN ÉS CSONGRÁDON

A csongrádi önkormányzat is kapott egy nem nyilvános ÁSZ-jelentést, ami-ben tényleg szerepeltek kifogások a csatorna-beruházással kapcsolatban, de a városházán erről nem árultak el semmit. Bedő Tamás polgármester azt mondta: nem tud az ügy részleteiről, éppen ezért egyelőre nem kíván nyilatkozni.

Ábel István, Felgyő polgármestere is lapunktól értesült arról, hogy az ÁSZ-nak kifogásai vannak az állami támogatás fölhasználásával kapcsolatban, ezért most nem is akart reagálni. Azt azonban elmondta: a beruházás elkészült, a csatornahálózat működik, a lakosság pedig jól járt ezzel a fejlesztéssel. A két település közösen építette a csatornát, több mint hat-ezer háztartást érintett a beruházás, amelyre mintegy másfél milliárd forint állami támogatás érkezett.

állapította meg halmozottan elkövetett jogsértések és szabálytalanságok miatt. Az ÁSZ egyebek mellett állami támogatások szabálytalan igénybevételére és szerződés-aláírásra bukkant. Az ÁSZ pénteken nyilvánosságra hozott jelentésében javasolja a folyamatban lévő beruházások leállítását, a hitelszerződések felmondását. Ugyanakkor jelzi: ezzel a lépéssel csödbe kerülhetnek az önkormányzatok.

– Mi betartottuk a törvényeket, amikor megkötöttük a szerződéseket és meghoztuk a határozatokat. Abban biztos vagyok, hogy változtatnak a rendszeren, mert így a költségvetésből – a konstrukció akaratlan finanszírozásával – milliárdok folynak el. A kormány számára az a legbosszantóbb, hogy nem tudja irányítani a pénz útját, mert az nem pályázattal kerül a településekhez. Nem tartok attól, hogy leállítják a mártélyi csatornaépítést – hangsúlyozta Balogh Jánosné, aki a Legfelsőbb Bíróság egy korábbi határozatára hivatkozva kijel-

entette: az Ökotám-rendszer nem törvénytelen. A polgármester elmondta: a részben elkezdődött csatornaépítést azért szüneteltették, mert a térség összes országgyűlési képviselője, Lázár János azt javasolta egy lakossági fórumon, hogy, hogy várják meg az ÁSZ-jelentést. Megvárták. A héten viszont elkezdik a beruházást.

SZ. C. SZ.

BERETI BÉLA – ÖTVENSZER

– Ötvenszer leírtattak velem a nevem, írásmintát vettem tőlem és több tanút is meghallgattak már az ügyben, de még mindig nincs eredmény – mondta érdeklődésünkre Bereti Béla. Az idős mártélyi férfi júliusban azért tett feljelentést ismeretlen tettes ellen a vásárhelyi rendőrkapitányságon, mert elmondása szerint a „csatornaszerződések” nem írta alá a lakás-előtakarékossági szerződést, ám a szignója mégis ott szerepel a dokumentumon. A szerződést felküldték Budapestre, ott vizsgálják tovább.

A kannára kíváncsiak, mobillaborral dolgoznak

A vámosok hadat üzentek a benzinbiznisznek

Bár most nem a román és a szerb határ mellett virágozik leginkább a benzincsempészet, immár itt is használja mobillaborját a vám- és pénzügyőrség. A vámosok a kannában hozott üzemanyagra kíváncsiak, meg tudják állapítani, honnan származik. A törvény szerint a kocsi tankjában lévő mennyiségen felül tíz liter hozható be vámmentesen.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Alkalmanként a mobillaboratórium segítségével ellenőrzik a szerb és a román határ felől az ország belsejébe tartó járműveket a vám- és pénzügyőrség. Azt vizsgálják, betartják-e az üzemanyag-behozatalra vonatkozó jogszabályt az autók. A törvény szerint a gépjárművek gyárilag beépített üzemanyag-tárolójában lévő mennyiségen felül tízliternyi üzemanyag hozható be vámmentesen. A cél: csökkentsen a benzincsempészet mértéke, és így itthon tankoljanak a gépjárművek vezetői, növelve ezzel az adóbevételeket – tudtuk meg a VPOP Dél-Alföldi Regionális Parancsnokságától. Az ellenőrzés információink szerint elsősorban a nagy üzemanyag-fogyasztókat érintheti, például azokat, akik mezőgazdaságból élnek.

A labor segítségével meg tudják állapítani, hogy az üzemanyag melyik országból származik. Az ellenőrzések során az üzemanyag eredetét, adózott voltát és szabványosságát is meg-

vizsgálják, emellett a pénzügyőrök más módszerekkel is törekednek az illegális benzinfelhasználás megakadályozására.

A határ túlfelén gyakran megforduló Ildikó nem tagadja: az olcsóbb üzemanyagért utazik el Horgosra, vagy Nagylakra. Az utóbbi, külföldi benzinemelések azonban nem tették vonzóbbá a benzinturizmust, de rövidebb távra még mindig megéri egy-egy forduló.

– Nagyon drága a magyar benzin, és a külföldi üzemanyag sem

rosszabb semmivel sem a hazainál, így még mindig előfordul, hogy átautózik. Eddig még nem találkoztam a vámosok „benzin-kommandójával”, de nem félek tőlük, szerintem elsősorban az irreálisan magas üzemanyagár lejebb szorításával lehetne elvenni az ügyeskedők kenyerét. Az, hogy tudom: napi ellenőrzésekre számíthatok, nem győzte le a bennem lakó igazságérzetet, így igenis átmegyek, ha legközelebb is szükségem lesz benzinre – summázta az asszony.

Tankolás kannába, Horgoson. A magyar vámosok laborja meg tudja állapítani, milyen benzin van a kannában

Fotó: Karnok Csaba